

Κωνσταντίνου Καραγιάννη

Π. Β. Μουσείο του

Παλαιού του "Ελληνοφρον"

του δόκου του

Παρισιανού, του

Ελληνοφρον του προφ. 1889

Π. δόκου παλαιού του

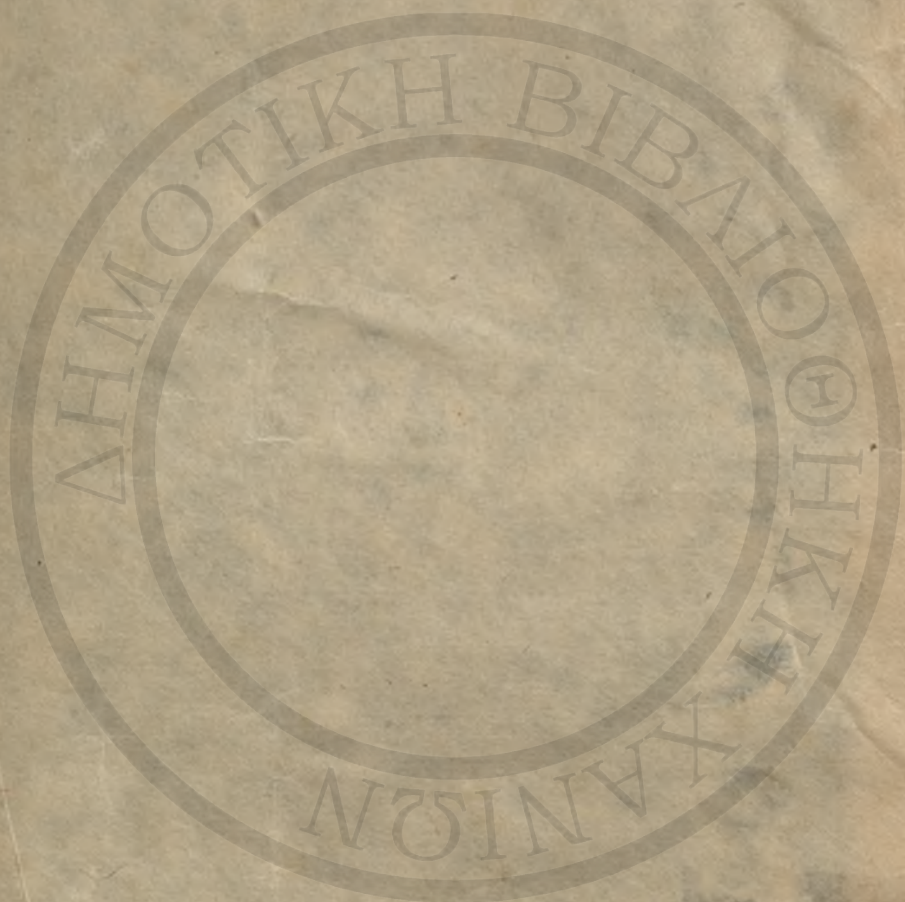
Ελληνοφρον

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

889.159 ANO

889.159
ANG

Καί μιν ἐλπίδα μοναχά,
εἰς τὴν ψυχὴν του τρέφει,
μ' αὐτὴν καὶ μάνην περπατᾷ,
καὶ ἂν τὰ φέρῃ στὰ ἀνοικτὰ,
ὄχ ὑψωθῆ στὰ νέφη.

Κι' ἐγὼ ὡς Κρήσ θὲ νὰ χθῶ,
ζητῶν ἐλευθερίαν,
τὸ ὄπλον μου ὄχ ἀσπασθῶ,
καὶ τῆς ζωῆς ὄχ στερηθῶ,
φεύγων τὴν τυραννίαν.

Ἐάν ποῦ τύραννον ἰδῶ,
Ἵσμάνην αἰμοβόρον,
εὐθὺς τὸ ὄπλον μου κεντῶ,
στὸ στήθος του τὸ ἀνοικτὸ
τοῦ στέλλω σφαίραν δῶρον.

Πιάνει μὲ χεῖρα στιβαρὰν,
τὸ φοινικὸν δοξάρι,
εἰς μάχην τρέχει κρατερὰν,
κινεῖ τὴν σπάθην σφαγερὰν,
τ' ἄτρομον παλληκάρι.

Τρέχει μὲ ἄρρηκτον ὄρμην
εἰς Μουσουλμάνων στίση,
κρούει τὸ ὄπλον πρὸς στιγμὴν,
σ' αὐτὸ νὰ βρῆ ζητεῖ τιμὴν,
στοὺς Τούρκους σφαίρας νίφει.

Μεγάλην κάμνει κατχνιά,
τὸν μύστικὰ του στρίβει,
τὸ στόμα του πέμπει φωτιά,
ζητεῖ νὰ κόψῃ τὴν τουρκιά,
τὸ φρόνημα του κρούει.

Ὅταν ἐλθῆ καλὸς καιρὸς,
πατριδα ν' ἀναστήσῃ,
τότε θὰ γίνῃ τρομερὸς,
ὄχ τὸν φρικτὸ ὁ οὐρανὸς,
δ' ἡ Κρήτη θ' ἀναζήσῃ.

Καὶ θὰ δοξάσῃ τὸν Θεόν,
καὶ τὴν ἀγίαν τριάδα,
γιατὶ μὲ τόσον δὲ καιρὸν
παθῶν καὶ ἀλγεῶν σκληρῶν,
ἐτάχθη στὴν Ἑλλάδα.

ΕΤΕΡΟΝ

Εἴφορ Κρητῶν τὸ σιδηρὸν θεοῖζει,
Θανατηφόρος καρμυπῆς βομβίζει,
ἐμπρὸς! ὁ Κρῆς δὲν δειλιά,
στὸν πόλεμον δὲν φοβιά,
νὰ γίνῃ στάκτῃ μέλλει,
ἐλευθερίαν θέλει.

Ἡ θάλασσα ἠχεῖται καὶ μουγκρίζει
ὁ Κρῆς στὰ ὄρη προμερὸς γυρίζει,
καὶ κυνηγᾷ τὴν Τουρκιά,
λαγούς δὲν θέλει καὶ πουλιά,
στὸν Ἄδην Τούρκους στέλλει,
τὴν «Ἐνωσίαν» του θέλει.

Στὴν Ἴδα ἔνθα ὁ υἱὸς τῆς Ῥέας,
ἐτρέφη· πῶ ψυχρὸς φυσᾷ βορέας,
ἄσυλον ἔχ' ὁ Κρητικὸς,
ἐκεῖ διάγει μοναχὸς,
τὸν κόσμον ἀποφεύγει,
μὰ στὸν ζυγὸν δὲν στέργει.

Πρὸς τὸν Μωάμεθ μάχεται μ' ἀνδρίαν,
καὶ τὴν ψευδῆ καὶ μυσαρὰν θρησκείαν
νὰ ἀφανίσ' ἐπιχειρεῖ,
ἐκ γῆς ἀπάσης νὰ φθαρῇ
τὸ γένος τῶν ὀσμάνων,
τῶν ββαλυρῶν τυράννων.

Σάλπιγγ' ἠχεῖ καὶ προσκλεῖ τοὺς Κρήτας,
λογίους τε καὶ ἰσχυροὺς ζευγίτας,

ἐμπρός! φωνάζει, μὲ φωτιὰ
ρίπτετε βέλη στὴν τουρκιά,
ἐμπρός! πατρίς στενάζει,
ἐλευθεριὰ φωνάζει.

Κρήτες ἐμπρός! μὴ δειλιᾶτε σκύλους,
τὸν Ἄρην καὶ τὸν Δί' ἔχετε φίλους,
εὐτόλμως δόρυ βάλλετε,
τέχνα δειλὰ σπαράττετε

Σουλτάνου τοῦ Χαμίτου,
καὶ πάρτε τὴν ψυχὴ του.

Ὁ τῆς Κνωσσοῦ Ἰδομενεὺς ζωσμένο
εἰς τὸ πλευρὸν ὄξυ ξίφος θηγμένο
ἔχων, μὲ τὸν Τριπόλεμον
πορεύεται στὸν πόλεμον.

Ζήτω Ἑλλὰς πατρίς μας,
νὰ πέσουν οἱ ἐχθροὶ μας.

Ἦλθεν ὁ χρόνος, ὁ καιρὸς κι' ἡ ὥρα,
ποῦ ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὰ νέφη δῶρα
ρίπτει στὴν γῆν ἐλευθεριὰ,
ἄς παύσ' ἄς παύσῃ κι' ἡ σκλαβιά,
καὶ ἄς σωθῇ κι' ἡ Κρήτη,
ἀπ' τὸν σκληρὸν Χαμίτη.

Εἰς τῶν Τουρκῶν τὰ ἄγροικα κοπάδια,
ἀπ' τὰ πυκνὰ καὶ σκιερὰ λαγγάδια
ἔρχονται σφαῖραι σωρηδὸν
εἰς τοῦ Σουλτάνου τὸν μυχόν,
κι' αὐτὸς ἀναστενάζει
καὶ τὸν προφήτην κράζει.

Μ' ἀγέρωχόν καὶ φρικκλέον ἦθος,
εἰς τῶν αἰσχρῶν Ἀγαρηνῶν τὸ πλῆθος,
μὲ αἶθον πῦρ ὁ Κρῆς ὀρμαῖ,
πλήττει, τιτρώσκει καὶ κεντᾷ,
τὸ αἷμά του κοχλάζει,
καὶ Ἐλελεῦ φωνάζει.

Ἦδη τὸ τέλος σου, Σουλτάν, ἐγγίζει,
στὸ οὖς σου σφαῖρα σασεπῶ συρίζει,

ἐντὸς μικροῦ στήν ἄβυσσον,
 δεμένος μὲ τὴν ἄλυσον,
 ἐνόη καὶ ὁ πρόγονός σ' Ἀλῆς,
 καὶ σὺ, Σουλτάνε, θὰ σταλῆς.
 Ἡ νικηφόρος Ἀθηνᾶ ἡρέμα
 μὲ φαινόμ' ἔρχετ' εἰς γαῖρας στέμμα,
 ὡς ἄθλον δὲ πολεμικόν
 δωρεῖται αὐτᾷ στὸν κρητικόν·
 ζήτω στὸν Κωνσταντῖνον,
 τὸν ἄνακτα Ἑλλήνων,
 ζήτω καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα,
 καὶ εἰς τὴν Ἀγίαν τριάδα,
 ὅπου μᾶς βοηθεῖ.

Ἡ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΑΡΧΑΔΙΟΥ

Κάθε πρωὶ μὲ τὴν δροσιὰ π' ἀνοίγουν τὰ κλαδάκια,
 καὶ κελκδοῦν τὴν ἀνοιξιν τὰ εὐφρονα πουλάκια,
 Κάθε πρωὶ μὲ τὴν δροσιὰ πῶ ἀνοίγει τὸ λουλουδί,
 προσέξτε ν' ἀκούσητε τὸ λυπηρὸν τραγοῦδι.
 Ἀκούσατε στ' Ἀρχάδιον τὸ τί ποτε συνέβη,
 ὁ Κύριος ἠθέλησε τοὺς Κρητὰς νὰ παιδεύη.
 Τὸν Τοῦρκον τοῖς ἀπέστειλε γιὰ νὰ τοὺς τυραννήσῃ,
 στὸν κόσμον ὡς ἀνδράποδα ὅλους νὰ τοὺς πωλήτῃ.
 Ἡθελον καὶ δὲν ἤθελον ἦσαν ἠνγκασμένοι
 οἱ Κρητὰς εἰς τὸν τύραννον νᾶνκι ὑποταγμένοι.
 Ὑπέκυπτον εἰς τὸν ζυγὸν οἱ δυστυχεῖς τῶν ἄλοι,
 γιὰτὶ εὐθὺς τοὺς ἔτρωγεν ἡ σφαῖρα καὶ τὸ βόλι.
 Ἀλλὰ οἱ Κρητὰς πάτριον ἔχουν τὴν ἀναρχίαν,
 καὶ οὔτε θέλουσι ποτε κύψ' εἰς δεινὴν δουλείαν.
 Ἄλλ' ἄκουσ' ἀναγνώστᾳ μου· εἰς μίαν ἐκκλησίαν,
 ἥτις ἔσχε Ἀρχάδιον ἔκπαλ' ὀνομασίαν,
 Ἦτο τῶν Ῥεθεμνιωτῶν τὸ ἄσυλον τὸ μόνον,
 οἵτινες ἔτρεχον ἐκεῖ καὶ ἔκλιον τὸν πόνον,
 Ἦτο τῶν Ἡρακλειωτῶν καταφυγῆς οἰκία,

τῶν πέριξ δὲ ἐπαρχιῶν ἡ μόνη σωτηρία,
 Ὁσάκις Τοῦρκος ἄτιμος ἤθελε μανισμένος
 στὰς κακουργίας του ἀρχὴν δώσει ἀγριωμένος.
 Εἰς μίαν τῶν πολλῶν λοιπὸν αὐτοῦ ἀσχημοσύνην,
 ὅταν σφοδρὰ κατέπιπτε στοὺς Κρήτας ἡ σαγήνη,
 Συνέβη πάμπολλοι ἐκεῖ ἄσυλον νὰ ζητήσουν,
 καὶ τὸν Θεὸν μὲ δέησιν ἴσως ἐξευμενίσουν,
 Καὶ εἰς τὰς τυραννίας τῶν ἴσως πέρας νὰ δώσῃ,
 ἀπὸ ζωῆν ἀφόρητον ζυγοῦ ἵνα τοὺς σώσῃ.
 Ἀλλὰ εὐθύς ὁ ἄτιμος Ὁσμάνης ἐκεῖ τρέχει,
 μαζὺ του δὲ κανόνια, βόλια καὶ ἄλλα ἔχει.
 Ἀπανταχοῦ περικυκλοῦ εὐθύς τὴν ἐκκλησίαν,
 μὲ ἵππικὸν καὶ μὲ πεζὸν κάμνει ἀκολασίαν.
 Στέκει ὁ Μουσταφᾶς πασσᾶς μὲ ὄλον τῶν στρατῶν του,
 καὶ τὸν ἠγοούμενον ζητεῖ νᾶλθῃ στὸν ὄρισμόν του.
 Μηνᾶ του, δῶρα στέλλει του, λέγει, παραδοθήτε,
 ἂν θέλετε ἀπὸ σκληρᾶς χειρᾶς μου νὰ σωθῆτε.
 Μηνᾶ, ὅτι καλλίτερον εἶνε τὸ νὰ προδώσῃ
 τοὺς ὄντας στὸ Ἀρκάδιον κί' οὕτω νὰ τοὺς γλυτώσῃ.
 Ἀπὸ τὸν θάνατον κί' αὐτὸς ἂν θέλῃ γιὰ νὰ ζήσῃ,
 καὶ τὸν ναὸν καὶ τὸν Χριστὸν πρέπει τῶρα ν' ἀφήσῃ.
 Τ' ἀπήντησεν ὁ ἠγούμενος, «σιγὰ νὰ ἔλθῃ ὁ νοῦς μου,
 γιὰτὶ θὰ δώσω κάλλιον θάνατον τοῦ κορμιοῦ μου.
 Αὐτὰ ποῦ ἔχεις εἰς τὸν νοῦν ἤξευρε δὲν τὰ κάμνεις,
 τὴν ἐξουσίαν Ἀρκαδιοῦ ποτέ σου δὲν λαμβάνεις.
 Γιὰ νὰ προδώσω ἐγὼ, πασσᾶ, καλλιὰ θὰ ἀποθάνω,
 γιὰ τὴν πατρίδα τὴν ζωὴν καὶ γιὰ τὴν πίστιν χάνω.
 Ἕλληνας ἐγεννήθηκα κί' Ἕλληνας θ' ἀποθάνω,
 μὰ τὸν κακὸν σου τὸν καιρὸν ποτέ μου δὲν τὸν κάμνω.
 Καλλιὰ ἔχω σήμερον ἐδῶ καὶ αὖριον στὸ μνημα,
 νὰ δεῖξω στοὺς ἐγγόνους μου ἀνδραγαθίας δείγμα,
 Παρὰ νὰ προσκυνήσωσιν οἱ Κρήτες τὸν Χαμίτην,
 νὰ μάθῃς δὲ καὶ σὺ, πασσᾶ, πῶς πολεμοῦν στὴν Κρήτην».
 Ἐγράψε ταῦτα εἰς αὐτὸν κί' ἀμέσως διατάττει,
 καὶ ἔλαβον τὰ ὅπλα τῶν σὺν ἐκκτὸν ἠνομάτοι.

Ἐσήμαναν τοὺς κώδωνας τῆς ἐκκλησίας μὲ λύπη,
καὶ ἐν τῷ ἄμα ἤρχισαν τῶν τουφεκιῶν οἱ κτύποι.

Ἐμβήκεν ὁ ἠγούμενος εἰς τὸν ναὸν καὶ οἱ ἄλλοι,
ὅσοι καὶ ἂν εὐρίσκοντο ὅλοι μικροὶ μεγάλοι.

Καὶ ἤρχισαν τὴν δέησιν καὶ τὴν δοξολογίαν,
καὶ ἔψαλλον τὴν νεκρικὴν αὐτῶν ἱερουργίαν.

Ὁ δὲ ἠγούμενος λευκὰ ἀμέσως ἐστολίσθη,
στὸν ἀμβωνά ἀνέβηκε καὶ ὁ ναὸς ἐσεισθη.

Εἶπε τὸ Βυζαντινὸν καὶ ἔπειτα ἀρχίζει,
πότε τὸ βλέμμα στὸν θεὸν πότε χιμζὶ γυρίζει.

Ἀνύψωτε τὰς χεῖράς του καὶ ἔρριψεν ἐν δάκρυ,
καὶ ἤρχισε νὰ ὀμιλῇ νὰ λέγῃ ἀπ' τὴν ἀκρῆ

«Τέκνα Χριστοῦ ἀγαπητά, πιστὰ τῆς ἐκκλησίας,
θέτε νὰ εἰσθε ἔνοχοι ἀτίμου προδοσίας;

Θέτε νὰ προσκυνήσητε νὰ γίνητ' ἀραγιάδες,
δούλοι νὰ εἰσθε πάντοτε εἰς τοὺς σκυλομπουρμάδες;

Θέτε νὰ κλίνητε δειλὸν τὸ κρητικὸν κεφάλι,
καὶ νὰ σᾶς περιπαίζουσι οἱ Ἕλληνας οἱ ἄλλοι;

Κάμετε ὅπως θέλετε, ἐγὼ δὲν σᾶς ἔμποδίζω,
ἀλλὰ ἐγὼ τὸν θάνατον καλλίτερον νομίζω.

Καλλίτερα ὅλοι ἐδῶ νὰ ἐνταφιασθοῦμεν,
παρὰ τῆς πίστεως ἐχθρὸν Ὀσμὰν νὰ προσκυνοῦμεν».

Εἶπε καὶ ἐφώνηζ' ὁ λαὸς, κατέκραζον Ναι! ὅλοι,
ἐδάκρυε τὸ ἔδαφος καὶ τοῦ ναοῦ οἱ θόλοι.

Ὅλοι μας θ' ἀποθάνομεν γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ μόνον,
καὶ ὀδυνηρὰν θὰ πάρομεν γιὰ τὴν πατρίδα πόνον.

Ὅλοι ἐδῶ θὰ πέσωμεν ὁ κόσμος νὰ θαυμάσῃ,
καὶ τῶν Κρητῶν τὴν τολμηρὰν ἀνδρίαν νὰ τρομάσῃ

Εἰς τὸ ἐξῆς ὁ Μουσταφᾶς, ἐδῶ ἐξηπλωμένοι
θὰ μείνωμεν, θὰ πέσωμεν ἐδῶ ἀνδρειωμένοι.»

Ἀφοῦ δὲ ὁ ἠγούμενος εἶδεν ὅτι καὶ οἱ ἄλλοι,
γυναικίαι τε καὶ τὰ παιδιὰ μικροὶ τε καὶ μεγάλοι

γιὰ τὴν πατρίδα ἤθελον ἵνα θυσιασθῶσι,
παρὰ ἀφόρητον ζυγὸν τούρκου νὰ ἐνδυθῶσι,

Ἐσταύρωσε τὰ δάκτυλα ἵνα τοὺς εὐλογῆσῃ,
ἀλλὰ, ὦ θαῦμα θαύματος! ὁ ἄμβων νὰ δακρῶσῃ!

Καὶ ἡ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ μὲ ἑμᾶτι βουρκομένο
ἐστέναξε καὶ ἔρριψεν ἐν δάκρυ πικραμένο.

Ἐθρήνησεν ὁ οὐρανὸς καὶ ἔκλαυσε τ' ἀγέρι,
καὶ ἐπέταξεν εἰς τὸν νῆον μέσ' ἓνα περιστέρι.

Ἐκλαίεν ὁ ἡγούμενος, ἔκλαιον καὶ οἱ ἄλλοι,
τὸ περιστέρι ἤρχισε ὕμνον λαμπρὸν νὰ ψάλλῃ.

Κατέβη ἀπ' τὸν ἄμβωνα, ὁ γούμενος πηγαίνει
εἰς λάκκον μέγαν καί μακρὸν μόνος του καταβαίνει.

Καὶ γεμισμένος ἦτονε ὁ λάκκος ἔμπροστι,
γιὰ γεῦμα ἐφυλάττετο τοῦ βδελυροῦ Μαχμούτη.

Ἦλθε ἐκεῖ, γονατιστὸς ἐκ βάθους ψυχῆς λέγει,
θεέ! ἀποθνήσκω διὰ σέ, καὶ ἓνα σπέρτο καίγει,

Ἐνα κερὰκι ἤναψε καὶ ἔκαυσε τὸ μπροῦτι,
νὰ ἀφανίσῃ μελετῶν τὸ τάγμα τοῦ Μαχμούτη.

Τετρακοσίαις φαμελιαῖς ἐχάθησαν στ' Ἀρκαδί,
καὶ μὲ πικρὸν τὸν στεναγμὸν κατήλθον εἰς τὸν Ἄδη.

Τοῦρκοι τετρακισχίλιοι εὐρέθησαν κλυμένοι,
καὶ τετρακόσιοι γύρισαν ἑστὰ κάστρα πληρωμένοι.

Δὲν ἤναψαν αἱ ὑπὸ γῆν μίνες, καὶ τὸ μπροῦτι
δὲν σ' ἔκαμε πολλὴν φθορὰν, ὦ βδελυρὲ Μαχμούτη.

Ἐκάησαν χριστιανοὶ εἰς τῆς φρουρᾶς τὴν φλόγα,
ἐκόπησαν καλογρηαὶ ὑπὸ ἀπίστου μπόγια.

Κατέβησαν αἱ ἄγιοι αὐτῶν ψυχὰι εἰς τὸν Ἄδη,
μήτηρ καὶ τέκνον καὶ πατὴρ ἐκάησαν ὁμάδι.

Ἐκάη ὁ ἡγούμενος πιστὸς εἰς τὴν θρησκείαν,
ἀφοῦ νὰ κλάψῃ ἔκαμε μικρὸν κἂν τὴν Τουρκίαν.

Αὐτόχειρ ἂν ἐγένετο ὑπὲρ Χριστοῦ ἐτάρη,
τοῦ Ἀρκαδίου ἡγίασαν τὰ ἔνδοξα ἐδάρη.

Ἀπέθανες, ἡγούμενε, γενναῖος καὶ ἀνδρεῖος,
σ' ἐθαύμασεν ὁ Μουσταφᾶς ὁ βάρβαρος καὶ ἄχρετος.

Ἄλλ' ὄχι δὲν ἀπέθανες ἀκόμη ζῆς καὶ θάλλεις,
ἀλλ' εἰς τὸν παντοδύναμον νὰ δεηθῆς ἐστάλης,

Νὰ σώσῃς τὴν πατρίδα σου ἀπὸ ἀπίστων χεῖρας,

οἱ ἄγγελοι σοὶ ἤνοιξαν τοῦ Παραδείσου θύρας.
 Καὶ ἐστεμμένος νικητῆς μὲ θρίαμβον εἰσέβης,
 ἠρώτησέ σε ἄγγελος, ἡγούμενε, τί γυραύεις;
 Ἐφ' εἶπες πῶς σ' ἀπέστειλαν οἱ Κρήτες νὰ ζητήσης
 ἐλευθερίαν τοῦ θεοῦ καὶ πάλιν νὰ ἀφήσης
 τὸν κάτω κόσμον καὶ ἰδῶ νάλθης νὰ πολεμήσης,
 εἰς τὸ Ἄρκαδι τρώπαιον περιφανὲς νὰ στήσης.
 Λοιπὸν, ἀνάστα, πρόσπευσον, ἡ Κρήτη σὲ προσμένει,
 εἰς τυραννίαις αἵμακα καὶ πάθη θυθισμένη.
 Τὴν ὑνήμην σου ἀθάνατον ἀκόμη διασώζει,
 Καὶ θὰ τὴν σάζη πάντοτε, ὡς οὐ ἱέραξ κρώζει,
 Ἀπέθανες, ἡγούμενε, τὸ ὄνομά σου ὅμως
 τῆς λήθης δὲν ἐκάλυψεν ἢ τοῦ θανάτου νόμος.

Η ΚΡΗΤΗ

I

Εἰς τῆς Παρθένου τὸν νεὸν ἐπήγα χθὲς τὸ θράδυ,
 κ' εἶδα γυναίκας Κρητικὰς νὰ καθωνται ὁμάδι·
 Εἶχον γλωμὰ τὰ πρόσωπα, ὠχρὰ καὶ σκιαμένα,
 τὰ μᾶτια ἀπὸ δάκρυα καθόλου βουρλωμένα.
 Καὶ σκυθρωπαὶ ἠτένιζον, πότε καὶ πότε βλέμμα
 οἱ ὀφθαλμοὶ των ἔρριπτον δάκρυα μὲ τὸ αἷμα.
 Ἡ μὲν στενάζει καὶ πετᾷ τὸν στόνον στὸν αἰθέρα,
 ἡ ἄλλη ἀπὸ κλαύματα ἐπλήρου τὸν ἀέρα·
 Τῆς ἄλλης δὲ τὸ βλέφαρον φαρυμάκι δάκρυ στάζει,
 μάχαιρα ἀναμνήσεων ἀγρίων τήνε σφάζει·
 Ἐκ δάφνης ἄλλη δὲ βραστᾶ ἓνα μικρὸ κλαδάκι,
 τὸ προσφιλές τῆς ἔκλαιε τὸ φονευθὲν παιδάκι.

II

Ἐσίμωσα κ' ἐρώτησα κ' ἐγὼ αὐτὰς, καὶ μόνον
 νὰ μὲ εἰποῦν τί ἔχουσι καὶ κλαίουσι μὲ πόνον.
 Νὰ μοι εἰποῦν τί ἔχουσιν αἱ μαῦραι των καρδίαι,
 γιατί ὠχρὰ νὰ φαίνωνται, βαρυκλυγούσαι, κρύαι.

Λυπητερά ταῖς κύτταξά με λυπημένο βλέμμα,
κ' εἰς τὸ κεφάλι μ' ἤρξατο νὰ ἀναβαίνει αἷμα.

Σιωπηλαὶ ἐστέκοντο καὶ παραπονεμένοι,
ἐφαίνοντο σὰν κίτριναὶ καὶ μισαποθαμμένοι.

Θεε, τότε ἐφώνησα ἐκ τῆς ψυχῆς τὰ βόθρη,
'στοὺς Κρητικοὺς τὰ ἔδωκες ὅλα τῆς γῆς τὰ πάθη!

Τὰ βάσανά τῆς δύναται ἢ κάθε μιὰ φαιμήλια,
νὰ τὰ περνᾷ εἰς ἓν χαρτὶ νὰ ἔχη φύλλα χίλια.

'Αλλ' οὔτε ἀνθρωπίνη χεὶρ δὲν ἠμπορεῖ νὰ γράψῃ,
ὅσφ κι' ἂν ἔχη φρόνησι καὶ μάθησι καὶ πράξι.

Τρομάρα πιάνει τὸ κορμὶ δὲν γράφει τὸ κονδύλι,
χεῖρες καὶ πόδες πιάνονται, μαραινόνται τὰ χεῖλη.

III

Νὰ τρέμω ἤρχισα εὐθὺς ὡς τρέμει τὸ κλάμι,
τὰ δάκρυά μου ἔρρευσαν ἀμέσως ὡς ποτάμι.

Τὸ αἷμά μου ἐπάγωσε, ἔμεινα σαστισμένος,
εἰς συγκινήσεις καὶ σπασμοὺς ὅλος βεθυτισμένος.

Πάλλουσα ἡ καρδία μου ἐστάθη νὰ ἀκούσῃ,
τὰ βάσανα τῶν γυναικῶν, αἵτινες συμπονοῦσι.

Ναὶ κλαῦσε, κλαῦσε Κρητικέ. ὅλα τὰ δίκια ἔχεις,
κι' ἄφες τὰ πάθη σ' ἀγραφα μόνος νὰ τὰ κατέχῃς.

Γιατ' ἂν ἀρχίσῃς καὶ τὰ πῆς τὰ δένδρα θὰ μαράνης,
λησμόνητον τὸ παρελθὸν στὸν νοῦν σου μὴ τὸ βάνης.

Λησμόνησον τὸ παρελθόν, ἄφες τὸ πεπρωμένον,
μὴν ἀνεχθῆς νὰ σὲ κρατῇ τύραννος δεδεμένον.

IV

'Οδυρομένη θρηνηδῶς μοὶ ἔλεγεν ἡ μία,
Τὰ πάθη μου δὲν τᾶπαθε στὴν γῆν ἄλλη καμμία.

τὰ τέκνα μου ἐβάψανε τὴν Κρήτην μὲ τὸ αἷμα,
διότι εἶχον πάτριον τῆς 'λευθερίας τὸ πνεῦμα.

'Εμίσησαν τὸν τύραννον κι' ἐζώσθησαν τὴν σπάθη,
μὴ ἀνεχόμενοι σκλαβιάς παντοτεινῆς τὰ πάθη.

'Επήγανε στὸν πόλεμον κι' ἐμάχοντο γενναῖοι,
ἦσαν ἄνδρες δυνατοὶ ἦσαν ἀκόμη νέοι.

Ὁ εἰς ἐκράτει τὸ σπαθί ὁ ἄλλος τὸ τουφέκι,
ὁ τρίτος ὁ νεώτερος κακὸν ἀστροπελέκι.
Μαζὺ πολέμου καὶ οἱ πρεῖς ὅτε ἐπέρνα βόλι
καὶ τοὺς ἐπῆρε καὶ τοὺς τρεῖς, τοὺς ἔκκεμεν ἀσβόλη.

V.

Καὶ μαυροφόρος ἄλλη τις ἐκάθητο παρέκει,
κρατουῖσα εἰς τὰς χεῖράς της τοῦ Σασεπῶ τουφέκι.
Καὶ ὕψωνα τὰς χεῖράς της στὸν οὐρανὸν φωνοῦσα,
ὦ εὐσπλαχνίσθητι, Χριστέ, Κρήτην δεσμοφοροῦσαν.
Καὶ ἐλαχίστην εἰς αὐτοὺς δῶσε παρηγορίαν,
οὔτινας τόσον πολεμοῦν γιὰ τὴν ἐλευθερίαν.
Ὡς φαίνεται, στοὺς Κρητικούς εἶνε τὸ βολικό τους,
ἄλλους νὰ ἑλευθερώουσι μὲ αἷμα τὸ δικό τους.
Ἄράγε εἰς τὰ σπλάγγνα σας, Φράγγοι, καρδιὰ βραστάτε,
ποιὸν Χριστὸν πιστεύετε, Σωτῆρα προσκυνᾶτε;
Τὰ σπλάγγνα σας δὲν κάμπτονται οὔτε δὲν συγκινεῖσθε,
εἰς τὰ δεινὰ τῶν Κρητικῶν, διόλου δὲν λυπεῖσθε;
Ἐὰν πιστεύητε Θεὸν, ρίψατε ἓνα βλέμμα,
στὴν Κρήτην ὅπου ποταμὸς τρέχει τὸ μαῦρον αἷμα.
Ἄν σκάψητε τὰ χώματα αὐτῆς ἕως τὸν πάτο,
θὰ ἴδητε πῶς τὸ νησί εἶν' αἷμακα γεμάτο.

VI

Εἰς ὅποιον δῆποτε κανεῖς μέρος παρατηρήση,
τόπον δὲν βρίσκει νὰ σταθῇ, δένδρον νὰ ἀκουμβήση.
Εἰς μίαν σπιθαμὴν τῆς γῆς ἀπ' ὅπου κι' ἂν περᾶσης,
νεκρὸς ἐδῶ, νεκρὸς ἐκεῖ, δύνασαι νὰ μὴν κλαύσης;
Τὴν πέτραν ἂν ρωτήσητε ἥτις ποτὲ δὲν λιώνει,
μῖαν στιγμὴν θὰ τὴν ἴδῃς αἰφνης νὰ δακρυώνη.
Ν' ἀκούσης νὰ σοὶ ὁμιλῇ καὶ νὰ σοὶ διηγήτῃ,
ὅπου χράζει καὶ νεκρὸς πολεμιστῆς Κρῆς κείτῃ.
Φωναὶς ἀκούεις γογγυταὶς ἀπ' ὅπου κι' ἂν περᾶσης,
θὰ νὰ καρφῆς, δὲν δύνασαι παρὰ μικρὸν θὰ κλαύσης.
Τὰ κόκαλα μὲ τὰ βουνὰ εἶν' ἀνακατωμένα,
καὶ δι' αὐτὸ καὶ τὰ βουνὰ εἶνε κοκκινισμένα.

Τὸ ἔδαφος ἐκόπρισεν ἔξ ἀνδρικῶν σωματίων,
κι' ἐθάμβωσε τὸ τολμηρὸν τῶν Κρητικῶν θυμάτων.

VII

Δὲν εἶν' ἡ πρώτη Κρήτη πιά, δὲν κελαιοῦν ἀηδόνια,
λουλούδια δὲν ἀνθίζουσι τῶρα τὰ νέα χρόνια.

Τὰ ἄνθη ἐμακρύνθησαν κι' ὄλα τὰ δένδρ' ἀκόμα
ἀκούνται μαῦροι στεναγμοὶ ἀπὸ τὸ μαῦρα χῶμα.

Ὁσμώδεις βγαίνουν δὲ ἀπνοι ἀπὸ τῆς γῆς τὰ βῆθη,
διότι τὴν ἐμύρισάν τῶν Κρητικῶν τὰ πᾶθη.

Ὁ Ἥλιος ἐσκοτεινίσαι δὲν λάμπει πιά ὡς πρῶτα,
τὸ αἶμα ἐκοκλίνισαι τῆς μαύρης γῆς τὰ χόρτα.

Καὶ μαρμαρένα κλίνουσι τὰ ἄνθη καὶ τὰ μῆλα,
καὶ κλαίει εἰς τὸν Ὀμηλὸν εὐφωνας Φυλλομήλα.

Θεέ μου, δός μοι δύναμιν νὰ γράψω τὴν ἀλήθεια,
ὅσα με εἶπον γυναικῶν τὰ πληγωμένα στήθια.

Ἡ μὴν πού ταῖς ἔμεινε ἔτι παρηγοριά,
εἶνε ὅτι προσμένουσι μὲν ἡμέρα λευθεριά.

VIII

Ἦρξαισε μάννα λυπηρὰ νὰ διηγῆται μόνη,
δὲν ἐκρατήθη νὰ μιλή τὴν πλήγωσαν οἱ πόνοι.

Πόνους ὅπου αἰσθάνεται μόνον ἡ μάννα ἄεινη,
πούχασεν ὄλα τὰ παιδιὰ καὶ εἶχε μόνη μείνει,

Βαρέως ἀνεστέναζε κι' ἔλεγεν ἡ καυμένη,
Θεέ μου, πού δόξάζω σε, ἐλευθεριά ἄς γένη.

Μὲ τὰ παιδιὰ μου τόλεγα, ἄχ τὸ θυμοῦμ' ἀκόμα,
νομίζω τῶρα τὸ γροικῶ ἀπὸ αὐτῶν τὸ στόμα.

Ἔβρασα τὰ παιδάκια μου δὲν ἔχω πιά κεφάλι,
Θεέ μου, δός μου δύναμιν κι' ἄς τὴν χαροῦνε ἄλλοι.

Τὰ τέκνα μου τὸ ἔλεγον καὶ τὸ θυμοῦμ' ἀκόμα,
ἐνῶ αὐτὰ ἐσκέπασαι τὸ μαρμαρένιο χῶμα.

Χριστὲ, ἀκόμη ἔλεγον, ἡμεῖς θεὸς νὰ γαθοῦμε,
ἀλλὰ θεὸς μείνουσι ἀδελφοὶ καὶ θεὸς λευθερωθῶμε.

Στὸν πόλεμον ἐμβήκαμε καὶ ὄλοι τῶν ἐπέσαν,
καὶ τὴν ψυχὴν ὑπὲρ Χριστοῦ καὶ πίστεως ἐθέσαν.

IX

Ἐκύτταξα παρέκει δὲ κι' εἶδα κι' ἄλλας κι' ἐκλαίγαν,
λυπητερά τοὺς πόνους των ἢ μιὰ τσ' ἄλλῃς ἐλέγαν.

Βλέπω καὶ μιὰ Ἀνωγιανή μαζί μὲ τὰ παιδιὰ της,
ἔφαλλον ἢ κκομοίρος κι' αὐτὴ τὰ θάσνά της.

Ὁ ἄνδρας της στὸν πόλεμον ἔπες ἄνδρειωμένος,
κι' ἀφῆκε πέντε ὄρφανὰ ὃ κκοποδομένος.

Τὰς ἄλλας παρηγόραε κι' ἔλεγεν ἢ καύμένη,
πῶς ἔχασε δυὸ ἀδελφούς ποὺ ἦσαν ξακουσμένοι.

Κι' ἔχασε καὶ τὸν ἄνδρα της ἢ διπλακκομοίρα,
ἢ τοῦ πολέμου φοβερὰ τὸν ἤρπαξε πλυμμήρα.

Οἱ ἀδελφοὶ της ἔτυχον στῆς Τυλισσοῦ(*) τὴν μάχη,
καὶ τῶκαμεν ἢ τύχη τους τὸ βόλι νὰ τῶν λάχη.

Ὁ δ' ἄνδρας της μαχόμενος γενναίως ἐφονεύθη,
εἰς τὴν κοιλάδ' ἓνα πρῶι ὀλομαυρος εὐρέθη.

Ἀφῆκε τέκνα ὄρφανὰ καὶ τὴν γυναῖκα χήρα,
νὰ τραγοῦδῃ τὰ πάθη της εἰς λυπημένη λύρα.

X

Παρέκει γέρον ἴστατο βάθως ἀποκαμένος,
κι' ἐφώνάζε μου μ' ἔλεγε στενάζων ὃ καύμένος.

Στὴν γῆν ἐμάλασσε πηλὸν ἀπὸ τὰ δάκρυά του,
δίκαιον εἶχ' ὃ δυστυχῆς ἐπόνει ἢ καρδιά του.

Κι' ἀπὸ τοὺς πόνους τοὺς πολλοὺς ἠρώστησεν ὃ ξένος
στὸν κόσμον ἦτο μοναχὸς καὶ παραπονεμένος.

Ἐπῆρέ του ἓνα παιδί ὃ μελανείμων χάρος,
καὶ δύο τοῦ ἀπέμειναν σ' αὐτὰ εἶχε τὸ θάρρος.

Ἦλθεν ἢ ἐπανάστασις καὶ τῶν Κρητῶν καὶ πάλι,
ἦτις στὸν γέρον ἔφερε πολλὰ μεγάλην ζάλη.

Ἐτρεξάν τὰ παιδάκια του μὲ τὸ σπαθί ζωσμένοι,
ὡς λέοντες στὸν πόλεμον πολὺ ἀγριωμένοι.

Εἰσηλθον εἰς τὸν πόλεμον εἰς δεκοκτῶ χιλιάδες,
καὶ ὄλεθρον προῦξένησαν μέγαν εἰς τσ' Ἀγάδες.

(1) Χωρίον τι τοῦ Μαλεθυζίου.

Ἐκοπτε τὸ μαχαίρι τους, ἐβάραι τὸ σπαθί τους,
καὶ λυσασμένη ἔσσετε κι' ἀγρία ἡ ψυχὴ τους.

Ἄλλ' αἰφνης σφίρα φονικὴ ἐπέρασε τὸν ἕνα,
στὴν κεφαλὴν τοῦ ἔδωκε τοῦκοψε τὸν αὐχένα.

Ἐνδακρυς παρετήρησεν ὁ ἀδελφὸς ὁ ἄλλος,
τὸν ἀδελφὸν του πίπτοντα καὶ τὸν λυγίζοντι σάλος.

Σύρει τὴν σπάθην κοπτεράν μὲ στήθος φλογισμένο,
μὲ τὸ λυγὸν ἀπερίγραπτον εἰσώρμησε τὸ ξένο

Στὰ αἰμαβόρα τῶν τουρκῶν πλήθη καὶ ἐκδικεῖται
πολλ' ἀκριβῶς τὸν ἀδελφόν, ὁ γέρον διηγείττι,

Καὶ διακόπτει ἔξαρνα τὸν λόγον δακρυσιμένος,
στεναζῶν ἀνεβόησε, τέκνα μου! κι' ἐπομένως

Ἀκολουθεῖ τὸν λόγον του, ἔλεγε δὲ δακρύων,
μὲ πρόσωπον κατὰ γλωμον, λυπητερόν καὶ κρύον,

Ἐμάχετο ὁ δεύτερος υἱός μου, ἀλλ' ὁ γάρος
ἐπέρασε πλησίον του κι' ἐπῆρέ του τὸ θάρρος·

Τὸν περικύκλωσαν πολλοὶ ὀθωμανοὶ ταχέως,
καὶ ὁ υἱός μου ἔπεσε μαχόμενος γενναίως.

XI

Τὸν πολὺν δὲ γέροντα γροικῶν συνεκινήθην,
τὸ καταπέλλον στήθός μου εἰς δύο ἐρραγίσθη.

Καὶ δάκρυον μὲ στεναγμὸν ἔβαλλον παραχρῆμα,
ὀλίγον προσχώρησα μὲ πληγωμένο βῆμα.

Ἡπόρουν καὶ ἐθαύμαζον τὴν Κρητικὴν ἀνδρίαν,
πόσην οἱ Κρήτες δείχνουσι στὰς μάχης καρτερίαν.

Τοὺς Κρήτας ἐμακάριζον τοῦ Μίνω ἀπογόνους,
καὶ ἡσθάνομην δητικὸς εἰς τὴν ψυχὴν μου πόνους.

XII

Κρήτη ἂν ἔπαθες πολλὰ καὶ πάσχεις καὶ ἀκόμη,
ἐὰν Ὀσμανοὶ κατοικοῦν εἰς τὰ χωρὰ σου βρόμοι,

Ἔτι μὴν ἀπελπίζησαι, θάρρει ὀλίγον ἔτι,
καὶ ἴσως θὰ ἀπαλλαγθῆς ἀπὸ τὸν Μουχαμέτη.

Ἀκόμη ζοῦν τὰ τέκνα σου καὶ πολεμοῦν γιὰ σένα,
καὶ δυστροποῦν, δὲν κύπτουσι στὸν Τούρκον τὸν αὐχένα.

Περίμενε, χαροποιά θά ἔλθῃ ὥρα, ὅτε
 ἀκτίνες θ' ἀναλάμπωσιν αἰ τοῦ ἡλίου πρώται.
 Θά σέ φωτίσῃ δίκυγες ἄστρον ἐλευθερίας,
 καί θ' ἀναλάβῃς τήν ὁδὸν τῆς παλαιᾶς πορείας.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

Δὲν μὲ λέτε ποιοὶ εἶν' ἐκεῖνοι ποῦ κρατοῦνε τὴ φωτιά;
 ποῦ βαστοῦν σπαθιά μεγάλα καὶ τουφέκια βροντερά;
 ποῦ μαλώνουν μὲ λιοντάρια καὶ μὲ ἄγρια θηρία;
 ποῦ τρομάζει νὰ τοὺς βλέπῃ καὶ ἡ γῆ καὶ οὐρανός;
 καὶ μὲ ἀπονια γυρεύουν νὰ σκοτώσουν τὴν Τουρκιά;
 ποῦ φοροῦν στραβὰ τὸ φέσι καὶ τὴ ζώνη τὴ πλατειά;
 καὶ εἰς τὰ στήθια τῶν κρατοῦνε σιδηρένια τὴν καρδιά;
 καὶ ὀφρεῖς πῶς θά πετάξουν ξάφνου ξάφνου μιὰ φουριά;
 στὸν ἀέρα καὶ νὰ δώσουν, στὸ φεγγάρι μιὰ σπαθιά;
 ποῦ λυγνὸ ἔχουνε τὸ σῶμα καὶ βροντώδη τὴν φωνή;
 καὶ εἰς τὰ μάτια τῶν πετοῦνε κερναυνοὶ καὶ ἀστραπαί;
 καὶ ὁ ἥλιος ἀναλάμπει ἀπ' τὸ πρόσωπον αὐτῶν;
 τὰ λιοντάρια ποῦ βασταῖνε τὰ τουφέκια σασεπῶ;
 καὶ ἐλελιζόντες φωνάζουν, «Στάσου Τούρκε νὰ σοῦ πῶ»;
 μήπως εἶνε τὰ θηρία τῆς ἐνδόξου μας Ἑλλάδος;
 ποῦ φορτώνουν ἐκεῖ πέρα σὰν γαιδάρους τοὺς ἀγάδες;
 θαρρῶ νὰναι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι τῆς Ἑλλάδος μας οἱ κλώνοι,
 ποῦ ὁ Τούρκος τοὺς τρομάζει καὶ κοντὰ τῶν δὲν σιμώνει,
 εἶν' αὐτοὶ! ναί! εἶν' ἐκεῖνοι, ποῦ θά ἀναστήσουν πάλιν
 τὴν Ἑλλάδα καὶ θά κάμουν αὐτὴν δύναμιν μεγάλην,
 εἶν' οἱ Κίμωνες οἱ ἴδιοι, εἶν' αὐτοὶ οἱ Λεωνίδαί,
 ὁ Σουλτάνος ἐπερνοῦσεν ἀπὸ 'κεῖ κοντὰ καὶ εἶδε·
 καὶ εὐθύς ἔφυγε μὲ ρίγος μὲ τρομάρα τῆς καρδιάς,
 ἐφοβήθη μὴ τοῦ πάρουν τὸ κεφάλι 'ξαφνικά,
 ἐκρατοῦσαν τὰς ἀσπίδας, μὲ φυσέκια μπαγιονέττα,
 καὶ νὰ κόπτουν τοὺς Ὀσμάνους προσεπάθουν νέτα-σέττα,
 φεῦγε, τούρκε, τοῦ φωνάζουν ἀπ' τὴν πόλιν μὲ καὶ καί,
 μὲ καὶ καὶ δὲν ἔχει πλέον, φεῦγε, τύραννε κακὲ,

τρέχε γρήγορα ἄν θέλῃς μὴ σοῦ σπάσουν ὕστερνά,
τὸ κεφάλι καὶ τὰ πόδια καὶ αὐτὰ σου τὰ πλευρά,
φεῦγε, μὴ ταχὺ σὲ στείλουν εἰς τὴν κόκκινη μηλιά!

ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ (Θέογγυς)

Δὲν θέλω μετὰ θάνατον περιφανῆ κηδεῖαν,
οὔτε εἰς φέρετρον χρυσοῦν βασιλικὸν νὰ κείμαι,
ἀλλὰ ἐν ὄσφ ζῶ, παθῶ νὰ ἔχω εὐτυχίαν,
μέτριον βίον νὰ περῶ καὶ ὑγιῆς νὰ εἶμαι.

Σᾶν ἀποθάνω τάπητα δόστε μοι ἀσπαλάθου,
καὶ μὲ ἀκάνθας στρώσατε τὸ νεκρικόν μου στρώμα,
πέτρας σκληρᾶς δὲ ὑπ' αὐτὰς θέστε ἀντὶ ψιάθου,
κί' ἐπάνω μου ἐράπλωμα μὴ ρίψητε πλὴν χῶμα.

Διότι εἴτε μαλακὴν εἴτε τραχεῖαν κλίνην
ἔχει τὸ ξύλον δὲν γροικᾷ οὔτε πονεῖ ὁ λίθος,
οὔτε τὸ σῶμ' ἀποθάνον αἰσθάνεται ὀδύνην,
οὔτε πομπῆς ἢ τοῦ χρυσοῦ χαρὰν μικρὰν τὸ στήθος.

Ἡ ΑΡΙΣΤΗ ΕΥΤΥΧΙΑ (Σίμων)

Εὐτύχημα στὸν ἄνθρωπον ἀριστον ἢ υἱεῖα,
ὅταν τ' ἀνάστημα καλὸς ἢ κί' εὐμορφος τὸ εἶδος,
ἔχη δὲ ἀμνησίκακον ψυχὴν καὶ μὴ δολία (ν),
στὸν κόσμον μόνον ἄς ζητῇ νὰ ἀποκτήσῃ κῦδος·

Νέος μὲ φίλους νὰ ἤβῃ καὶ νὰ διασκεδάζῃ,
τᾶλλα ἄν θέλῃ νὰ περᾷ καλῶς νὰ μὴ λογιαζῇ.

Ο ΚΗΠΟΣ ΤΗΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ

Ῥεθύμνης εὐμορφώτατε
παράδεισε ὠραῖε,
τῆς Ἀφροδίτης οἰκημα
τοῦ ἔρωτος θρονί,
ὦ καθάρωτατε λειμῶν
τῆς Ἀμφιτροίτης κῆπε,

ποῦ ἀντηγεί στα δένδρα σου
μελωδική φωνή.

Ποῦ εἶσαι καταπράσινος,

ἀπὸ αἰδήμον' ἄνθη,

ἀπ' εὐμορρα τριαντάφυλλα,

κἢ ἄπας ἀνθοβαλεῖς,

δέξου καλῶς τὴν Μαριγώ

καὶ δός τῇ ἓνα κρίνον,

καὶ διατί τὴν ῥώτησε,

Μαριγὼ πενηθοροεῖς;

καὶ θὰ σοὶ εἶπῃ πάραυτα,

πὼς ἔβαλε τὰ μαῦρα,

γιατ' ἔμαθε πὼς ἔπεθανα

καὶ δὲν ὑπάρχει πλιὰ.

Εἶπέ της ὅτι ψεύματα,

ἦσαν ὅσα τῆς εἶπον,

καὶ ὅτι ζῶν εὐοισκομζι,

ἀκόμη στα Χανιά.

Καὶ ἂν δακρύση πρόσεξε,

τὸ δάκρυ νὰ μὴ πέσῃ,

πλὴν φύλακτέ το, βάλσαμον

θὰ χρησιμεύσ' αὐτό,

στὸ καταπάλλον στῆθος μου,

ψυχοραγγούντα μέλη,

θὰ θεραπεύσῃ, φύλαξον

τὸ δάκρυον αὐτό.

Κι' εἶπέ της ὅτι ἔρχομαι,

ἵνα τὴν ἀνταμώσω,

καὶ πάλιν χεῖρα τρέμουσαν

αὐτῆς νὰ ἀσπασθῶ.

Εἶπέ πὼς λήθη βδελυρά,

οὕτω μοι τὴν καρδίαν

κατέλαβε· πλὴν ἔρχομαι

πάλιν νὰ τὴν εὐρῶ.

κονδύλι ἂν ἐχρόνισα

ἀκίνητον νὰ φέρω,

νὰ μὴ ἐκλάβῃ ἄρησιν,

κἦπε, αὐτὸ τῆς ἔπε.

Ἐνδόμυχον ἐνθύμησιν,
αὐτῆς εἰσέτι φέρω,
κι' αἰσθάνομαι παλμὸν ψυχῆς
ὡς κι' ἄλλοτε ποτέ·

Οὐτ' ἀγνοῶ πῶς καὶ αὐτή,
δὲν θὰ ἀκούη πόνον,
εἰς στήθη τρυφερώτατα,
καὶ στόνους τῆς ψυχῆς.

Οὐτ' ἔκπαλαι ἀνήμεναι
τοῦ ποθητοῦ της φίλου
ὁ νοῦς της δὲν ἐκράτησε
νεανικῆς ζωῆς.

Πῶς ἢ εἰκῶν μου πέποιθα,
αὐτῆς ἔνδον θὰ μένη,
καὶ ὅτι δὲν ἐγέλασαν
χείλη τὰ ροδαλά
αὐτῆς ἀφ' ὅτου ἔφυγον
κι' εἰς ἄλλην ἤλθον πόλιν,
ρίπτει δάκρυα θυλά·

Ἵτι ἐν ἐκτάσει ψυχικῇ
ἐν ὥρα ὕπνου ζάλης
τὴν βλέπω περιθάλπουσαν
τὰς χεῖράς μου δειλή·
τὴν ἐβενώδη κόμην της,
στὰ γόνατά μου ἴπάνω
κυμαινομένην βλέπω, καὶ
πῶς μὲ καταφιλεῖ.

Ἄλλ' ὅμως ἂν φαντάζομαι,
ἔρημος πάλιν μένω,
μόνον τὸ σκιαγράφημα
αὐτῆς μόνον κρατῶ.

Εἰπέ τη πλὴν νὰ προσδοκᾷ,
καὶ θέλει ἐπανίδει,
τὸ ρόδον ὕπερ ἔχασε

καὶ ὕπερ εἴμ' ἐγώ.
 Καὶ ἄς διάγη στὸ ἐξῆς
 μὲ ἀκραν ἡρεμίαν
 καὶ ὑπισχυοῦμαι εἰς αὐτὴν
 πῶς θὰ μ' ἰδῇ γοργό.

ΓΑΜΗΛΙΟΣ ΕΥΧΗ

Τῇ σεμνοτάτῃ μοι φίλῃ Α. Ι. Σκ.

*Ρόδα μυρσίνης πορφυρὰ φέρτ' ἄνθη δρασβόλα,
 τὸ νέον ζεῦγος στέψατε μ' ἑαρινὰ λουλουδία,
 μὲ ἀκριβὰ ἀρώματα ἰάσμης μυροβόλα,
 κι' εἰς τὸν ὑμέναιον αὐτῶν ἄσατε τὰ τραγοῦδια.

Τονίσατε δὲ μὲ λιγὺν τοῦ γάμου ταῦτα τόνον,
 καὶ εὐθυμοῦντες, στὸν χορὸν ὄλοι ἐπιδοθήτε,
 στοὺς νεονύμφους νεραντζίως πᾶς τις προσφέρων κλώνον,
 πάντες τοὺς γάμους εἰς αὐτοὺς ὀλβίους εὐχρηθήτε.

Σοί, πεφιλένη ἐκ ψυχῆς, εὐχομαι Ἀντωνία,
 χαίρουσα τὸν συζυγικὸν βίον σου νὰ διέλθῃς,
 τρισόλβιον κι' ἐν διαρκεῖ πάντα εὐδαιμονία,
 μετὰ τοῦ ἀπειροκαλλοῦς νέου μεθ' οὗ ἐστέφθῃς.

*Ἡ χαρμονὴ σοι σύντροφος ἔστω κι' ἡ εὐφροσύνη,
 ἄς περιβάλλῃ δὲ ὑμᾶς ἀγάπη ἀληθείας,
 καὶ τοῦ ἡλίου ἡ λαμπρὰ ἀκτίς ἄς σὰς φαιδρύνῃ
 εἰς τὸ τοῦ βίου στάδιον, τὸ ἄνευ ἀπεχθείας.

Μειλίχιος ὁ οὐρανὸς καὶ ἦπιος ἄς πνήῃ,
 καὶ οἱ ἀστέρες λαμπυροὶ ἄς ρίπτωσι γλυκάδας,
 κι' ὁ αἰθὴρ σὰς παρειᾶς βάλσαμον ἄς ἐγγέῃ,
 ἄς σὲ ραντίσῃ ἡ Ἥως μὲ ροδαλάς ἱμαδάς.

Χαῖρε, ὁ πόθος τῆς μητρός, πασιζήλ' Ἀντωνία,
 καὶ εἶθε ἴον παρὰ σοῦ γοργό ν' ἀναβλαστήσῃ,
 καὶ εὐδοκία τοῦ θεοῦ εἶθε ἡ οὐρανία
 τοῦ κόσμου σοι τὰ ἀγαθὰ ἅπαντα νὰ δωρήσῃ.

Χαῖρε καὶ σὺ, Ἀντώνιε, ὦ ἄνερ περιλιμένε,
 κλάδε ἐλαιᾶς ἀκραιφνοῦς πολυίουνου Κισάμου,

τοκέων σοι ἀγλαίσμα, μὲ μῦρα κοσμημένε,
καὶ τ' ἀγαθὰ σοῦ εὐχομαι τὸν ἀριθμὸν τῆς ἄμμου

Νὰ ὑπερβῶσι. Χαίρετε πάλιν τὰ δύο μῆλα,
πορεύεσθε ἐν ἀκαρεῖ ἐκεῖ ἔνθα ἡ μοῦρα
ἄξει ὑμᾶς εἰς τὸν ἀγρὸν στρωμένον ἀπὸ φύλλα
τριανταφύλλων, πρὸ πολλοῦ ἀνέφκται ἡ θύρα.

Τὴν Ἀντωνίαν πρόσλαβε εἰς τὴν θερμὴν σ' ἀγκάλην,
μὲ τὸν αὐτὸν παλμὸν ψυχῆς εἰσέλθετε ὡς κρίνοι
στὸν ἔνθεον περίβολον ἐνθα ἡ πίστις θάλλει,
καὶ ἀνατέλλει φίλιος καὶ φωταυγῆς γαλήνη.

Ζεῦγος πιστὸν, σοὶ προσφωνῶ τὸ ὕστατόν μοι **χαῖρε**,
καὶ πάσης ἀπολαύετε κοσμοῦ εὐτυχίας,
τὸν βίον ἅς ἀκολουθεῖν ὑμῶν λαμπραὶ ἡμέραι,
καὶ πάσης εἶθ' ἀμέτοχοι νὰ εἴσθε δυστυχίας.

Νὰ περάσητε μ' ὑγιάν,
καὶ εὐδαίμονα ζώην,
μὲ εὐφρόσυνον καρδίαν,
εὐχομαί σας εἰς τὴν γῆν.

* *Ἐγγραφορ, Φεβρουαρίου 21, 1888.*

ΕΜΒΑΤΗΡΙΟΝ

(Ἐκ τοῦ δράματος (ἀνεκδότου)

Ο ΔΑΣΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ

Ἄγετε, Κρήτες βριαροὶ,
νήσου βλαστοὶ εὐάνδρου,
σήμερον θῆρες γεραροὶ
φωνεῖτε ὅλοι αὐθωρεὶ
σπεύσατε κατ' ἀνάνδρου.

Εὐτόλμως σφαίρας κατ' ἐχθρῶν
ρίπτετε παλληκάρια,
ἀνάψατε πῦρ φλογερὸν

ὡς νέφος φρίκης σκιερὸν
εἰς κατάσχυρα κυνάρια.

Μὴ φειδῆσθε φθαρτῆς ζωῆς
ἐμπρὸς διὰ τὴν πίστιν
προμάχεσθε μέγροι πνοῆς
μετὰ κονάβου καὶ βοῆς
αἰτοῦντες Ἄρη ρύστην.

Ἕλληνος τοῦτο εὐπρεπὲς
καὶ πάτριον προσέτι,
δειλὸς νὰ μὴ ζῆ ἐν ὀπαῖς,
ἐν πειρατείαις καὶ κλοπαῖς,
ἐντίμως πλὴν νὰ δρέπη

Στάχυν μεστὸν τῆς ὄρετῆς
ἐν μάχαις, ἐν πολέμοις,
ἐν ὄπλοις δόξης καὶ τιμῆς,
μετ' ἀκαθέκτου τῆς ὀρμῆς
ὥσπερ κελεῦ' ἡ θέμις.

Γόνοι γενναίων ἀθλητῶν,
πᾶς τις ἔχει καθῆκον
ὄνομ' ἀθάνατον ζητῶν
προγόνων νὰ τελῆ ρητὸν
εἰς σκῶμμα μὴ ὑπείκων.

Ἄν τὴν πατρίδα δὲν πονῆ
ἄνθρωπος τις, τί ἄλλον
ἀξιαγάπητον φρονεῖ
μᾶλλον αὐτῆς καὶ λησμονεῖ
πῶς ἔχ' αἴσθημα φαῦλον;

Τί πλούσιον ἢ ἀγαθὸν
τί ποθεινόν, τί πρᾶγμα
ὃ εὐπατρίδης ἐμποθῶν
ἢ τῆς πατρίδος ἀπαθῶν
τὸ δευκαλέον σάγμα,

Τὸν βίον πάντ' ἀφιερῶ
εἰς φονικὰς ἀγῶνας,
καὶ χερμοσύνην θεωρεῖ

ὅταν θουρίως ἐγγωρῆ,
εἰς Τούρκων λεγεῶνας;

Καὶ ἀντηχοῦντος τοῦ αὐλοῦ
ἀνασκιρτᾷ, τυρβαῖζει,
καὶ μετὰ βλέμματος θολοῦ
βαίνει ἐντὸς πλήθους πολλοῦ,
«Ὁ Ἕλληρ Ζήτω κράζει.»

Δάκνει τὸ χεῖλός του, «Ἐμπρός»
φωνεῖ ἀστραπηβόλος,
τὸν ὑποβλέπει ὁ ἐχθρός,
χλωμὸς ἐμμένει καὶ νεκρός,
καὶ φεύγει ἀσυμβόλως.

Καὶ ἐξημμένος τρομερὸς
ἐξόπισθέν του μέλας
ἐπέρχεται καὶ μαλερὸς
φωνεῖ «Ἠγείσθω ὁ Σταυρὸς
κι' ἄς ἐκλειφθῇ τὸ Σέλας».

Ἐκπλήττεται ὁ οὐρανὸς
στὸ βῆμά του τὸ γαῦρον,
καὶ ὁ ἐχθρὸς δίκην κυνὸς
φεύγει αἰσχρόφημος γυμνὸς
θηρσκειᾶς μῖστος λάβρον.

Κι' ὁ πολυαίμων μαχητῆς
λέων ὁ θαρραλέος
τῆς τόλμης του τῆς θαυμαστῆς
ἐνθους λαμβάνει ἀρετῆς
ἄφθιτον ἄθλον κλέος.

ΣΤΗΘΕΙΟΣ ΕΡΩΣ

(ἦχος τοῦ ἰταλικοῦ «Sonno undeci gia son sonate»).

Ἐλιῶπις τὸ βλέμμα σου παῦσον
νὰ τὸ ρίπτῃς ἐπάνω σ' ἐμένα
σὰν σὲ βλέπω λίαν σφοδρὸν

Γιατ' ἡ ἴρις τοῦ ὄμματος μόνη
τὴν ψυχὴν καὶ τὸν νοῦν μ' ἀνατρέπει
καὶ μ' ἀφίνει πάθος λυγρόν.

Ὅταν πνέῃ τῆς νύκτας ἡ αὔρα
μὴ ἐκεῖνο τὸ κύμβαλον κρούης
ὑπερ ἔχει θείην φωνήν.

Καὶ μοῦ θέλγει, ὦ, ναί! τὴν καρδίαν
ἡ ἀγνὴ τῆς χορδῆς ἁρμονία
μ' ἀφαιρεῖ φεῦ! τὴν χαρμονήν.

Ἄν τοῦλάχιστον μ' ἔλεγον μόνον
τὰ λεπτὰ καὶ ὡς κάλυκες χεῖλη
ὅτι, φίλε, σὲ ἀγαπῶ,

Θά μοι ἦτο ἐλπίς ἐλάχιστη
ὅτι θῆλθη ποτὲ μιὰ ἡμέρα
ν' ἀπολαύσω ὅ,τι ποθῶ.

Ἄλλὰ μάτην τὸ στήθος δονεῖται
καὶ προσμένει τὸν λόγον ἐκεῖνον
ἀπὸ στόμα γλυκὺ «Σ' ἀγαπῶ!

Ἡ νεότης ψυχρὰ μαραμμένη
καὶ βαμμένη εἰς λύπας καὶ πίκρας
τὸν τάφον προσμένει ὠχρά.

Σ' ἱκετεύω, θεὰ Ἀφροδίτη,
τῆς αὐγῆς προσφιλέστατον ῥόδον,
μὴ φαίνεσαι τόσῳ σκληρά.

Τὴν καρδίαν σου ἄς κάμψῃ ὁ ἔρωσ,
ἄς μαλάξῃ αὐτὴν μικρὰ κλίσις
καὶ ἡ γλῶσσα ἄς πῆ σ' ἀγαπῶ.

Ἐνθυμούμενος σὺ καὶ τὴν νύκτα
οὐδαμῶς φεῦ! τὰ ῥυτίτιά μου παύουν
νὰ κλαίουں γιὰ σὲ Μαργαρώ.

Σοῦ ἐρῶμαι κι' αἰσθάνομαι κλίσιν
εἰς τὰ στήθη πρὸς σέ, ἐρασμία,
ὁ ἔρωσ πρὸς σέ μὲ φουᾶ.

Σ' ἀγαπῶ, πλὴν καὶ σὺ ἀνταγάπα
μὴ τὸν πάσχοντα φίλον λησμόνει,
ἀλλ' ἔρωσ ἄς κάμψῃ τὰ σὰ

δυσσπότρεπτα στήθη, ἢ γλῶσσα
 σ' ἀγαπῶ, σ' ἀγαπῶ, ἄς ψελλίσῃ
 σ' ἀγαπῶ πιστὲ ἔραστά.

Ο ΑΠΕΛΠΙΣ

Ἡ νεότης μ' ὡς ἄνθος ἐχάθη,
 αἱ λαμπραὶ μου παρήλθον ἡμέραι,
 ἡ ζωὴ μου μοι λέγει τὸ χαίρει,
 μὲ ἀφίνει χλωμὸν καὶ νεκρόν.

Τί μ' ἐγέννησεν ἄρα τὰ πάθη,
 τί παρήγαγεν ἄρα τὸν στόνον
 τῆς ψυχῆς μου αἰώνιον δόνον
 καὶ ἀφῆκέ μοι δάκρυ μακρόν;

Πάλλει στήθος ψυχρῶδες καὶ κρύον
 μαρασμὸν ἢ καρδία μ' ἀκούει,
 καὶ ματαίως τὸ κύμβαλον κρούει,
 δὲν ἀκούει ἐλαχίστην χαρῶν.

Ἐξοχὴ καὶ ὠραῖον χωρίον
 οὐδαμῶς τὴν καρδίαν χαρύνουν,
 πλὴν τὸν βίον μου μᾶλλον βαρύνουν
 φεῦ! ὁ κόσμος μου φεύγει μακράν.

Ἄλλ' ὁ δύσμοιρος τί νὰ ποιήσω,
 ποῖον φάρμακον, τί νὰ ζητήσω;
 ἵνα πάλιν στὸν κόσμον γυρίσω·
 ὁ τάλας, θεέ μου, θεέ! ἀπορῶ.

Ποῦ νὰ προσφύγω, ποῦ ν' ἀπαντήσω
 τὴν διδοῦσάν μοι τοῦτο τὸ πάθος;
 ἂν θαλάσσης κατέλθω τὸ βάθος
 οὔτε ταύτην ἐκεῖ θὰ εὐρῶ.

Ἄν τὴν γῆν δὲ παντοῦ ἐρευνήσω,
 οὔτε ἔχνος θὰ ἴδω ἐκείνης
 τῆς ὠραίας θεᾶς μου Εἰρήνης·
 τὴν ἀφῆρπασε βέλος πικρόν.

Ἄν στὸν μαῦρον μόν' Ἄδην βιδίσω,
 μὲ τὸ γόνυ προσκλίνων καὶ τρέμων,
 τότε μόνον θὰ γίνω εὐδαίμων,
 θ' ἀπαντήτω ἐκείνην ἐκεῖ.

ΕΤΕΡΟΝ

Ἐβαρύνθην τὰς πίκρας ἐρώτων
 τῆς καρδίας ἀλήκτους παλμούς,
 δὲν ἀνέχομαι πλέον τοῦ κόσμου
 δυστυχίας σκληροῦς στεναγμούς.

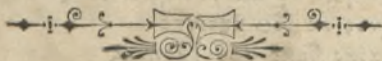
Ἐλθέ, Χάρε, καὶ πάρε με πλέον
 εἰς τὸν κόσμον νὰ ζῶ δὲν μπορῶ·
 εἶναι φροῦδος ὁ κόσμος καὶ πλάνη,
 ἡσυχίαν στὸν Ἄδην θὰ εὐρῶ.

ΕΤΕΡΟΝ

Εὐπνα ῥόδον Μαίλου,
 ἢ ῥοδόχρους ἡὺς σὲ καλεῖ,
 ἔς τὴν δρόσον πρωίας
 χελιδὼν τερψιφώνη λαλεῖ.

Ευπνα ἴον καὶ ἀφες·
 τοὺς ὀνειρούς ψευδεῖς τῆς αὐγῆς·
 Τὴν σὴν κλίνην ἥλιος
 θὰ θερμάνη εὐθὺς διαυγῆς.

Εὐπνα φίλος προσμένει
 μὲ στηθῶν ἀγαπῶν τὸν παλμὸν
 νὰ σὲ ἴδῃ ἐλπίζει,
 καὶ σοὶ δῶσῃ μικρὸν ἀσπασμὸν.

ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ

Τῆς θαλάσσης ὧ κύμα φλοισβίζον,
 παραγγέλλω σοι ὅταν ἰδῆς
 ἔραστήν μου εἰς πλοῖον ἀφρίζον
 στήν ῥαγμῆνα πολὺ νὰ κροτῆς.

Καὶ τὴν βάρκα εὐθύς νὰ κωλύσης
 νὰ μακρύνῃ ν' ἀπλώσῃ πανιά·
 μήτε ναύτην τινὰ μὴ ἀφήσης
 ἐπὶ σοῦ ἵνα ῥίψῃ κουπίά.

Γιατ' ἐρώσαν ἀφίνει παρθένον
 μὲ ψυχρὰν τετραωμένην καρδιά·
 καὶ εἰς τόπον ἀπέρχεται ξένον
 τὸ μέλημά μου, στήν ξενιτιά.

Ἄν μακρὰν ἐμακρύνθῃ, ὦ φίλε,
 ἢ σκιά σου μοι εἶνε ἐγγύς,
 τῶν ἐρώτων μοι μένουν αἱ στήλαι
 σῶαι εἰσέτι κί' ἀστροφεγγεῖς.

Οὐκ ἐδάμασε λήθη τὰ στήθη
 δὲν παρήλθ' ἢ σφοδρὰ καταιγίς
 ἀγνῆς ἀγάπης, δὲν σοῦ ἠρνήθην,
 ἀλλὰ ἐνόσω ζῶ ἐπὶ γῆς

Εἰς σέ καὶ μόνον, φίλε, ἐλπίζω,
 πάντα τὸν βίον ἀφιερῶ,
 εὐελπίς οὕτω λίαν βαδίζω
 τρίβον ἀγάπης καὶ προχωρῶ.

Εἰς Θεὸν εὐχομένη νὰ φθάσῃ
 ἄθλον ἐρώτων, ὦρα καλῆ,
 φίλου ὁ κόλπος νὰ περιθάλψῃ
 στόμα ροδῶδες νὰ τὸν φιλή.

 Η ΚΡΗΤΗ (Θούριος)

Ἡ πατρίς τοῦ Μίνω κράζει
 καὶ ζητεῖ ἐλευθεριά
 ὅπλων δράξασθε φωνάζει
 καὶ ὀρμηστε στήν Τουρκιά.

Ἡ πατρὶς ἀναστενάζει,
 μᾶς παρακαλεῖ θερμῶς
 καὶ ἡ πίστις μὲ προστάζει
 νᾶμαι τῆς Τουρκίης ἐχθρός.

Νὰ ἀκούσωμεν στοὺς νόμους
 τῆς μητρὸς μᾶς τῆς κλεινῆς
 πρέπει καὶ τὴν πῆραν ἔς τὸ ὄμιον
 νὰ κρεμάσωμεν καὶ ἡμεῖς.

Ὡς οἱ πρόγονοί μᾶς ἄεινοι
 ὡς Ἑλλήνων τὰ παιδιᾶ,
 ὡς οἱ πάλαι Βυζαντινοὶ
 ἐπολέμου τὴν Τουρκίᾶ,

Πρέπει ὁ Κρητικὸς νὰ φέρῃ
 σπαῖραν, ὄπλον καὶ σπαθί,
 τὸν Μωάμεθ νὰ ἐκδέρῃ
 πρὸς τὴν Μέκκαν νὰ στραφῇ.

Καὶ νὰ σφάζῃ νὰ μὴ παύσῃ
 τοῦ Μωάμεθ ὄπαδούς,
 πρὶν ἢ τὰ δεσμά του θραύσῃ
 κατακαίων τὰς ὁδοὺς.

Καὶ δεινὰ νὰ ἐπιφέρῃ
 καὶ μεγάλας συμφορὰς,
 νὰ ἐκδικηθῇ ἐν μέρει
 δι' ὀλέθρου καὶ φθορᾶς

Τὰ κακὰ ποῦ ἔχει κάμει
 στοὺς προγόνους, μὴ δειλιᾷ
 τὸ κεφάλι του νὰ τᾶμῃ
 νὰ τὸ ρίψῃ στὰ σκυλιά.

Ἑλλάς, μὴν ἀργῆς ν' ἀρχίσῃς
 ἦλθ' ἡ ὥρα καὶ ἡ λαλιὰ
 νὰ τὸν στείλῃς σὺν μανίσῃς
 εἰς τὴν κόκκινη μηλιὰ.

Ἦχεὶ σάλπιγξ καὶ μᾶς κράζει
 ἔμπρός! τένα τοῦ Χριστοῦ·
 Ὡχ! τὸ αἷμά μ' ἀναβράζει
 νὰ ὀρμήσω κατ' ἐχθροῦ!

Καὶ νὰ σύρω τὸ σπαθί μου
ὡς ὁ ἥρωες Ἡρακλῆς,
δὲν λυποῦμαι τὴν ζωὴν μου,
ἄς διαφθάρῃ ὁ Ἄλλης.

Καὶ οἱ Τούρκοι ἄς χαθῶσιν,
ἄς τοὺς κρύψῃ μαύρη γῆ,
μὲ πυρίτιδ' ἄς κλεισθῶσιν
εἰς τοῦ Ἄδου τὴν εἰρκτή.

Κεραυνὸς ἄς τοὺς σπαράξῃ,
νὰ τοὺς κἀψῃ ὅλους μαζί,
καὶ ὁ κόσμος νὰ τρομάξῃ
τῶν Ἑλλήνων τὰ σπαθιά.

Ἄς ἀρχίσῃ καραμπίνα
νὰ βοίξῃ δυνατά,
νὰ βροντᾷ ἡ Μπουμπουλίνα
καὶ ὁ Ἄρης ἐμπροστά.

Ὅδηγὸς ἄς εἶνε μόνος
εἰς τὴν Πόλιν, πῦρ! ἐμπρός,
ἀδιάλειπτος ὁ φόνος
ἄς χωρῇ ἐμπρός σταυρός.

Μὴ φοβεῖσθε τοὺς ἀπίστους
Ἄραβας τοὺς μυσαροὺς,
τοὺς δειλοὺς, τοὺς μισοχρίστους,
τοὺς βαρβάρους, τοὺς αἰσχροὺς,

Τοὺς υἱοὺς ψευδοπροφήτου,
τοῦ ποτὲ αἰγυβοσκοῦ,
τοῦ ἀχρείου, τοῦ ἀγύρτου
κατατροπημένου ἀσκοῦ.

Πλὴν κατὰ κυνοπροσώπου,
μὲ θηγμένα τὰ σπαθιά,
φέροντες ἐπὶ μετώπου
τὸν σταυρόν, ἐμπρός! φωτιά!

Λάθε καὶ σὺ ἑλευθερίαν,
ἄνερ φίλτατε βροτὲ,
ὑπὲρ ἧς πάλαι μ' ἀνδρείαν
ἠγωνίζετο ποτὲ

Ἡ φιλότατη μας Ἑλλάδα
εἰς τὴν Ἴδα ἄνω καί,
πάνω εἰς τὴν ἀγριάδα
ἔνθα χιόνι κατοικεῖ.

Εἰς τὰ ὄρη κεκρυμμένη
βρίσκεται ἡ ἀρετὴ
ἀπ' τὸν κόσμον διωγμένη
τυραννίας ἀπὸ γῆ.

Εἰς τὸν Ὀλυμπον κί' ὁ κλέπτης
κάθηται ὁ φοβερός,
τῆς Τουρκίας ὁ ἐμπαικτής,
τρέχε μὴ καὶ σὺ νωθρός.

Μὴν ἀνέχεσαι δουλείαν
εἰς τὰ ὄρη φεύγα κεῖ,
γὰρ τὴν πίστιν τὴν ἁγίαν
τοῦ Χριστοῦ μας, Κρητικοί

Τρέξατε, ἐχθρὸς τρομάζει
νὰ σᾶς βλέπη μοναχὰ
καὶ τὸ πρόσωπο σκεπάζει
μήπως ἴδῃ τὴ σκιά.

Καὶ τὸν ὕμνον εἰς τὴν λύρα
ψάλλοντες τῆς ἑλευθερίας,
ἄς χαθῇ ἡ κακὴ μοῖρα,
γιατ' ἀνέστη ἡ Ἑλλάς!

Ἄς τρομάξωσι τὰ πάντα,
καὶ ὁ Κρῆς ἄς πολεμᾷ·
ἕκαστος ἐχθροὺς σαράντα
ἄς περνᾷ εἰς τὴν σπαθιά.

Ἄς θαμβῆσ' ἡ οἰκουμένη
τῶν Ἑλλήνων τὴν ἀνδρεία,
κ' ἡ τουρκιὰ ξεβρακωμένη
μετὰ φοικῆς νὰ γροικᾷ

Νὰ τρυποῦν τὸ στῆθος πέρα,
νὰ μὴ δύναται φωνῆ
νὰ ἐκπέμψῃ στὸν ἄερα
οὔτε κἂν παραμικρή.

Καὶ ἡ σπάθη αἰματωμένη
τῶν Ἑλλήνων, νὰ πετᾷ,
ἀπ' τὸν κόπον κουρασμένη
τὸν πολὺν, νὰ χαιρετᾷ

Τοὺς Ὀσμανοὺς, μὲ φαρυμάκι
εἰς τὸ σπλάγγνα νὰ κεντᾷ,
νὰ μὴ παύῃ οὔτε λιγάκι,
πλὴν νὰ προχωρῇ μπροστά.

Νὰ λαλῇ τὸ χελιδόνι,
καὶ νὰ ψάλλ' ἡ ἀηδὼν,
καὶ ἡ μάχη νὰ δριμύνη
καὶ νὰ πίπτουν σωρηδόν.

Νὰ πετᾷ τὸ περιστέρι
μὲ ὀλόχρουσα πτερὰ,
στὴν Ἑλλάδα νὰ μᾶς φέρῃ
τὰς εἰδήσεις, τὴν χαρὰ,

Πῶς ἐπήρανε τὴν Πόλι
τῆς Σοφίας τὸν ναὸν
τῶν Ἑλλήνων μὰς οἱ στόλοι
ἀπ' τῶν Τουρδικῶν χειρῶν.

Ὁ παιὼν νὰ παιανίζῃ
τῆς ἐλευθερίας ψαλμὸν
καὶ ἡ Πόλις νὰ γεμιζῇ
ἀπὸ θρήνον καὶ κλαυθμὸν.

Νὰ χαρῇ ὁ Πατριάρχης
πῶς ἀνέλαμψε τὸ φῶς
κι' ἦλθεν Ἕλληνας πολεμάρχης
ποῦ τὸν ἔστειλ' ὁ Χριστὸς

Τὴν ἀγίαν Σοφίαν πάλι
τὸ Σουλτάνικο τζαμί
εἰς ναὸν νὰ μεταβάλλῃ
μὲ τὴν πρώτην του τιμῇ.

Στὸν Θεὸν ν' ἀναντρανίσῃ
μὲ ψυχὴν δοξομανῆ
τὸν Σωτῆρα νὰ ὑμνήσῃ
μὲ ἀγγελικὴ φωνή.

Καὶ ν' ἀρχίσ' ἡ λιτανεία,
τῶν παρθένων ὁ χορὸς,
μὲ γλυκεῖαν ἀρμονίαν,
νὰ γροικᾷ ὁ οὐρανός.

Κ' εἰς τὸν ἄμβωνα ἐπάνω
ἄγγελος νὰ τραγουδῇ,
στὸ στασίδι τοῦ Σουλτάνου
Κωνσταντίνος νὰ σταθῇ.

Νὰ ἠχῶσιν αἱ καμπάναι
ὅλοι τῆς Ἀγίας Σοφίας
καὶ νὰ φεύγουν αἱ Σουλτάναι
εἰς τὰ μέρη Μεδινᾶς.

Καὶ νὰ σείωνται οἱ λόφοι
νέας Ῥώμης οἱ ἐπτὰ,
νὰ γλακοῦν οἱ Σκυλοτρόφοι
εἰς τὴν Μέκκην δυνατά.

Καὶ ν' ἀγάλλεται τὸ Πέραν
νὰ σκιρτᾷ ὁ Γαλατῆς
καὶ νὰ βλέπῃς τὴν ἡμέραν
νὰ θαυμάζῃ μαχητᾶς,

Λάμποντας ὡσάν τὸν ἥλιον
μὲ φορέματα λευκά
νὰ τοὺς βλέπῃ μ' ἕνα ζῆλον
καὶ μὲ ὄμματα γλαυκά.

Ὁ Ἑλλήσποντος νὰ χαίρῃ,
νὰ περνοῦν Ἑλληνικά
μὲ τὸ οὐριον ἄερί
πλοῖα αὐτὴν πολεμικά.

Ἡ Σελήνη νὰ σκοτίσῃ
ἀπ' τὸν κόσμον νὰ χαθῇ
καὶ ὁ ἥλιος νὰ φωτίσῃ
πάλιν τὴν ἁγία γῆ.

Ν' ἀναλάμψωσι τὰ ἄστρα,
ὁ οὐρανός νὰ ἐρυθριᾷ,
καὶ βασιλικοῦ εἰς γλάστρα
νὰ φωνῇ μὲ ζωγραφιά.

Εἰς τοῦ οὐρανοῦ τὴ μέση
 νὰ ἐκχέῃ μιὰ ὄσμη,
 ἣτις πάντας νὰ ἐμπνεύσῃ
 ἀπὸ ζῆλον καὶ τιμῆ.

Ν' ἀναλάβῃ ἡ σοφία
 τῶν ἀρχαίων μας σοφῶν,
 ἢ Ἡράκλειος ἀνδρεία
 τῶν Κιμώνων τῶν κλεινῶν.

Ὁ χρυσοῦς αἰὼν νὰ ἔλθῃ
 ἢ ἴτεα νὰ σκιρτᾷ,
 βλέπουσα ὅτι ἐστέφθη
 τῶν Ἑλλήνων ἡ ἀνδρεία.

Ὁ παράδεισος ν' ἀνοίξῃ
 καὶ ὁ Ἅγιος ἀπ' ἐκεῖ
 Κωνσταντῖνος νὰ ξανοίξῃ
 τὸν σταυρὸν νὰ κατοικῇ

Εἰς τὴν πόλιν ἣν ἐκεῖνος
 ἔκτισε μ' ἐλευθεριά,
 καὶ νὰ κυματίζῃ ὁ κρίνος
 πάνω εἰς τὴν Ἐκκλησιά.

Νὰ φεγγοβολοῦν οἱ οἴκοι
 καὶ σπινθηρας νὰ πετοῦν
 νὰ συνέχωνται ὡς κρῖκοι
 καὶ ἀλλήλους νὰ κρατοῦν.

Νὰ φανῇ μιὰ φωταψία
 τῶν ἀγγέλων ὑψηλά,
 καὶ εἰς αὐτὴν τὴν συναδία
 ὁ Χριστὸς νὰ εὐλογᾷ

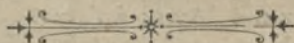
Μὲ τὴν δεξιάν του χέρα,
 καὶ ν' ἀρχίσῃ ἐκ τῆς γῆς
 ν' ἀναβαίνει στὸν αἰθέρα
 ὁ ψαλμὸς γλυκὺς γλυκὺς :

« Τῇ ἀγνῇ μας νικητρία
 ἀυπερμάχω στρατηγῶ,
 ἀπέμπωμεν εὐχαριστήρια
 « τῇ πιστῇ μας ὁδηγῶ. »

Ὁ ἀκάθιστός της ὕμνος
εἰς κιθάραν νὰ ψαλῆ
τῆς Ἀνατολῆς ὁ σκύμνος
στοὺς κοράκους νὰ σταλῆ.

Ἦ πατρίς τοῦ Μίνω κράζει
καὶ ζητεῖ ἐλευθερίαν
ὅπλα πιάστε μὲς φωνάζει
Κρήτες καὶ εἰς τὴν Τουρκίαν

Ὅλοι τρέξατε μὲ μίαν
μὲ κλαγγὴ καὶ μὲ βόῃ
καὶ μὲ τὴν συνήθη ἀνδρίαν
ὥστε νὰ σᾶς φοβηθῆ.

Ἐξαίτουμαι παρὰ τῶν κ. κ. συνδρομητῶν καὶ συνδρομητριῶν συγγνώμην, ἂν, εἰ καὶ ὑπισχνούμην, ὅτι θὰ καταχωρίσω τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν τῇ Εὐτέρῃ, οὐχ' ἦττον ὅμως δὲν ἐξετέλεσα τὴν ὑπόσχεσιν μου, ἐπιφυλακχόμενος ἵνα ἐν τῷ β' τεύχει τῆς Εὐτέρῃς ἐκάστου τοῦνομα καταθέσω, καὶ τοῦτο, ἕνεκα τῆς μὴ ἐγκαίρου τῶν ἀγγελιῶν ἐπιστροφῆς. Δῆλον δὲ ποιούμαι αὐτοῖς ὅτι ἐν τῷ β' τεύχει θὰ περιέχωνται καὶ πολλὰ λυρικά, ὧν ἐμελοποιήθησαν κατὰ Ἰταλικούς ἤχους τὰ πλείω, ὥστε δύνανται πρὸς τῷ α' τεύχει νὰ ἀποκτήσωσι καὶ τὸ δεύτερον, οὐτινος ἡ ἀξία ἔσται εὐτελεστάτη.

Ἐρρωσθε·

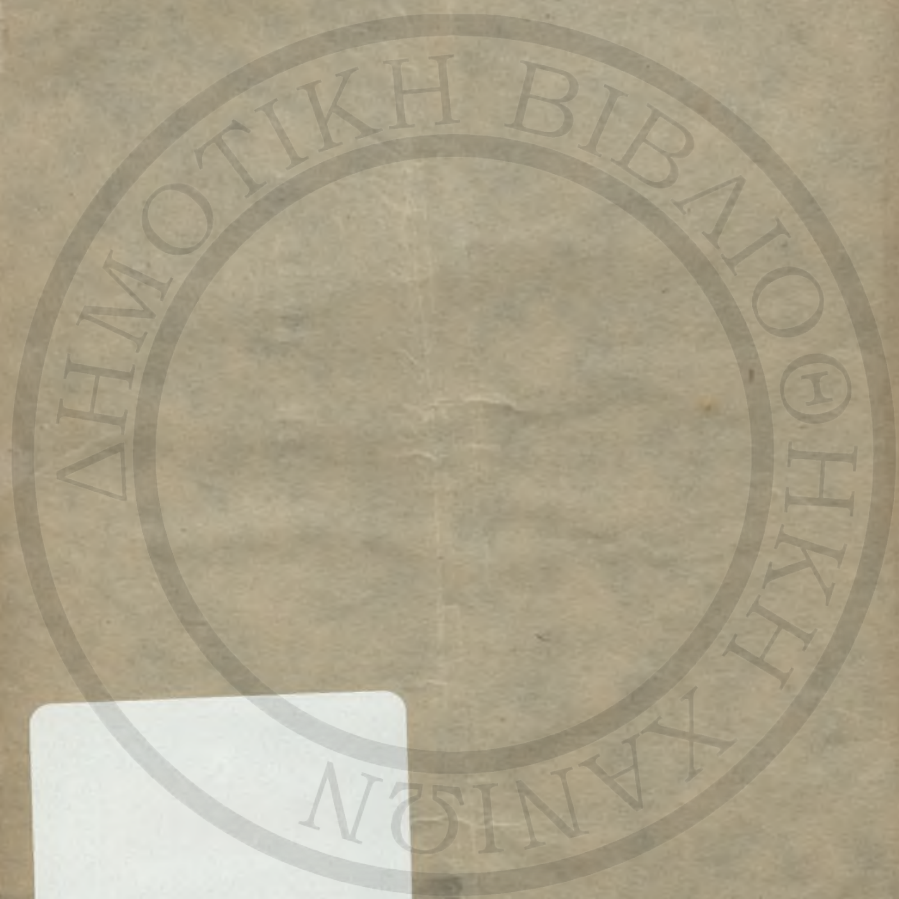
Ἐγραφοι, Ἀπριλίου 12, 1888 ἐν Χανίοις Κρήτης.

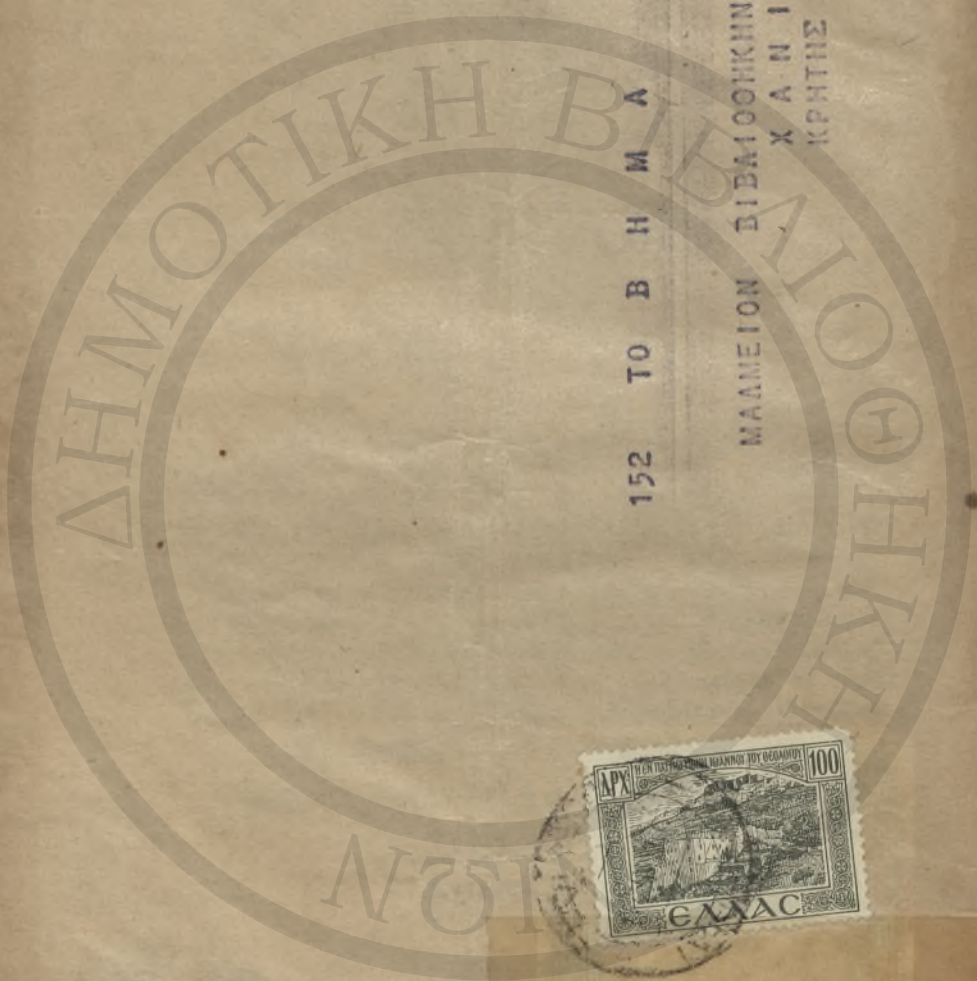
Ὁλοσ διατελῶν ἡμέτερος

Ἀντώνιος Ν. Ἀνθοῦσης.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ.

152 ΤΟ Β Η Μ Α

ΜΑΛΜΕΙΟΝ ΔΙΔΑΓΧΟΝ
Χ Α Ν Ι Α
ΚΡΗΤΗΣ

